

LEGAL UPDATE

Wetsvoorstel tot herziening van de Jeugdwet

Datum: 25 augustus 2020

Per 1 januari 2015 is de Jeugdwet in werking getreden, waarmee de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg volledig bij gemeenten is komen te liggen. Gemeenten zouden, als meest nabije overheid, het best in staat zijn om jeugdzorg op maat te leveren. Hoewel vijf jaar na de invoering van de Jeugdwet blijkt dat goede ontwikkelingen in gang zijn gezet, zijn er ook de nodige knelpunten gesignaleerd die vragen om aanpassing van het jeugdstelsel. Deze aanpassingen heeft minister De Jonge (VWS) vervat in het [wetsvoorstel 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'](#). Het wetsvoorstel staat open voor consultatie tot 6 september 2020. In deze Legal Update vat ik de belangrijkste thema's uit dit voorstel voor u samen.

Versterking regionale samenwerking

De belangrijkste knelpunten die naar voren komen hebben betrekking op de vrijblijvende samenwerking tussen gemeenten. Zo staat de continuïteit van specialistische jeugdhulp onder druk, doordat individuele gemeenten beslissen om specialistische dure jeugdhulp niet in te kopen omdat zij dit aanbod zelf (nu) niet nodig hebben. De beschikbaarheid van deze jeugdhulp voor kinderen in andere gemeenten komt daardoor in gevaar. Zie in dat kader de [Legal Update](#) van 24 augustus jl. Daarnaast zorgt de huidige vrijblijvende samenwerking ervoor dat de transformatie van de zorg voor jeugdigen onvoldoende van de grond komt en is er sprake van een gebrek aan regie op de ontwikkeling van het zorglandschap. Tot slot zorgt de diversiteit in de samenwerkingsafspraken met gemeenten bij aanbieders voor onnodig hoge uitvoeringslasten.

Het huidige wetsvoorstel beoogt de toegang tot de jeugdhulp te verbeteren door samenwerking tussen gemeenten te versterken. Door hun krachten regionaal te bundelen wordt verwacht dat gemeenten gezamenlijk meer grip krijgen op de organisatie van de jeugdzorg en als collectief beter kunnen sturen op de transformatie van deze zorg. De vrijblijvendheid van samenwerking tussen gemeenten zal verdwijnen. Zij worden verplicht om samen te werken.

Gemeenten dienen binnen een regio (aanvullend op hun lokale beleid) een 'regiovisie' op te stellen. In de regiovisie wordt de gezamenlijke organisatie van bepaalde vormen van jeugdzorg vastgelegd. Dit betekent dat er regionaal wordt ingekocht en dat de verantwoording op eenduidige manier plaatsvindt. Daarnaast wordt ten aanzien van specifieke specialistische vormen van jeugdhulp bovenregionaal afgestemd. Voor deze samenwerking en afstemming zullen gemeenten een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) moeten treffen. De 'Jeugdregio', een nieuw op te richten of aan te wijzen entiteit, zal dan belast worden met de regionale inkoop en de bovenregionale afstemming. Zo wordt één aanspreekpunt per jeugdregio gecreëerd en kunnen gemeenten collectief worden aangesproken op hun verantwoordelijkheden. De verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg wordt zodoende weer weggehaald van het lokale niveau.

Inzicht in en toezicht op jeugdzorg door NZa

Om de beschikbaarheid van jeugdzorg te bevorderen is behoefte aan inzicht in de ontwikkeling van de beschikbaarheid van de zorg en toezicht op de naleving van de verplichtingen van gemeenten en Jeugdregio's. Sinds januari 2019 is de Jeugdautoriteit belast met deze functies. Inmiddels is geconstateerd dat de waarborging van de beschikbaarheid en continuïteit van de jeugdzorg door de Jeugdautoriteit onvoldoende is. In het wetsvoorstel wordt dan ook voorgesteld om het inzicht in en het toezicht op de jeugdzorg onder te brengen bij de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), waarmee het takenpakket van de NZa wordt uitgebreid tot het werkkterrein van de jeugdzorg.

Versterken toegang tot jeugdhulp en versterken governance aanbieders en gecertificeerde instellingen

De manier waarop de toegang door gemeenten wordt ingevuld is niet altijd duidelijk voor de inwoners en deze verschilt van kwaliteit. Om de toegang tot jeugdhulp te versterken wordt dan ook overwogen om een gemeentelijk toegangsplan verplicht te stellen, indien dit nodig blijkt. Tot slot wordt met het wetsvoorstel ook een aantal vereisten met betrekking tot governance van jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen wettelijk vastgelegd. Gebrek aan inzicht in de omzet en liquiditeit kan leiden tot het niet tijdig signaleren van financiële problemen, met de nodige risico's voor de continuïteit van jeugdhulp als gevolg.

Tot 6 september 2020 heeft iedereen de mogelijkheid om op het wetsvoorstel te [reageren](#). Na afloop van de consultatieperiode worden alle reacties bekeken en wordt eventueel het wetsvoorstel aangepast.

Dit is een Legal Update van Nikki Nuijten.

Voor meer informatie:

Nikki Nuijten
+31 30 25 95 726
nikkinuijten@vbk.nl